

החינוך הערבי סובל עדיין ממחסור גדול בכיתות ובמחשבים

לפי דו"ח עמותת "סיכוי", חסרים מבנים לכשליש מהכיתות במגזר הערבי, למרות ההבטחות בחינוך הערבי והבדואי קיים מחשב אחד לכל 20 ילדים

ירדן סקופ 31.08.2014 02:47

דו"ח חדש של עמותת "סיכוי", שבחן לקראת פתיחת שנת הלימודים את הפערים בין החינוך הערבי לחינוך יהודי, מצייר תמונה מדאיגה. לפי הדו"ח, שנעשה לפי נתוני הלמ"ס, משרד החינוך ופרסומים רשמיים, מרבית התלמידים במערכת החינוך הערבית בישראל באים מרקע חברתי-כלכלי נמוך: כשני שלישים מהם חיים במשפחות החיות מתחת לקו העוני. גם נתוני ההשכלה של רבים מההורים הערבים אינם גבוהים בהשוואה לאוכלוסייה היהודית הבוגרת: בקרב ערבים בני 15 ומעלה, שיעור בעלי השכלה נמוכה (סיימו בי"ס יסודי בלבד) הוא 37%, לעומת 16% בקרב יהודים. שיעור בעלי השכלה על-תיכונית (אקדמית ולא אקדמית) בקרב ערבים הוא 17%, לעומת 40% בקרב יהודים. כך מתברר מנתוני הלמ"ס.

בנוגע למחסור בכיתות במגזר הערבי, בעיה המוכרת למערכת החינוך שנים רבות, נמסר בדו"ח כי לא נבנו די כיתות, למרות ההבטחות שניתנו. בהחלטות הממשלה במאוס 2007 נקבע כי עד 2011 תמומן בניית 8,000 כיתות לימוד למערכת החינוך כולה, בעלות כוללת של כ-4.6 מיליארד שקל. 39% מכיתות אלה — 3,200 במספר — הוגדחו כצורך של החינוך הערבי. כשנה לאחר מכן, במאוס 2008, הגישה ועדה שמינתה שרת החינוך דאז, יולי תמיר, דין וחשבון הקובע שיש לבנות 9,236 כיתות בין 2008 ו-2012.

בפועל נבנו, במסגרת תוכנית החומש, 2,608 כיתות בשנים 2007–2011. כלומר, בתחילת שנת הלימודים 2011/12 עמד המחסור על כ-6,631 כיתות. היום חסרים מבנים לכשליש מהכיתות בכל בתי הספר הערביים. בסוף 2011 היה המחסור בכיתות לימוד בבתי-הספר הערביים כ-4,502 מתוך 15,573 כיתות שפעלו בשנת הלימודים 2011/12. כלומר, כ-29% מהכיתות פעלו במבנים לא-ייעודיים (כיתות שכורות), או בחדרי ספח או במבנים יבילים. קרוב לשני-שלישים ממבני כיתות הגן בחינוך הערבי היו חסרות ערב החלת חוק חינוך חובה מגיל 3, בשנת 2012. מדובר ב-2,026 כיתות גן חסרות, בשנה שפעלו 3,325 כיתות גן לילדים ערבים בישראל. כלומר, מחסור של 61% מהכיתות. לאחר כניסתה לתוקף של הרפורמה בגני הילדים, לגילאי 3–4, גדל המחסור בכיתות.

בשל מחסור זה, כ-80% מהכיתות השכורות במערכת החינוך בעשור האחרון היו בחינוך הערבי. בשנת 2012 (תשע"ב), 20,323 תלמידים בחינוך הערבי ו-4,152 תלמידים בחינוך העברי למדו בכיתות שכורות. לפי הדו"ח, כל שנה מוצאים כספים רבים על שכירות — במקום שיהיו מושקעים בבניית כיתות לימוד או בתוכניות חינוכיות אחרות — הן מתקציב משרד החינוך ובעיקר מתקציבן הדל של הרשויות הערביות.

גם מצב המחשוב בבתי הספר הערביים כבי רע. בשנת 2000 קבע משרד החינוך יעד של מחשב לכל חמישה תלמידים, אבל בשנת 2011 היתה עמדת מחשב לכל 12 ילדים בממוצע בישראל. בחלוקה

למגזרים — בחינוך הממלכתי והממלכתי-דתי היתה עמדת מחשב לכלל תשעה תלמידים; בחינוך הדרוזי, עמדת מחשב לכל 12 תלמידים; ובחינוך הערבי והבדואי, עמדה לכל 20 תלמידים. המגזר היחיד שמצבו גרוע יותר מהערבי הוא החרדי, שם יש עמדת מחשב לכל 32 תלמידים. לפי הדו"ח, אין למשרד מידע עדכני על המחסור במגזר הערבי, ואין מעקב מסודר אחר המצב בכל רשות. גם אין פיקוח מסודר על התחזוקה ומצב המבנים הקיימים.